

ББК 65.290

Гураль І.- ст. гр. БМ-31

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя

НАУКОВА ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАЦІ: СУТНІСТЬ ТА ЇЇ ЗАВДАННЯ

Науковий керівник: к.е.н., доцент Зяйлик М.Ф.

В умовах переходу України до ринкових відносин господарювання зростає важливість усіх факторів, що впливають на ефективність виробництва. Не остання роль у підвищенні результативності суспільного виробництва відводиться науковій організації праці.

Наукова організація праці (НОП) — процес вдосконалення організації праці на основі досягнень науки і передового досвіду. Наукова організація праці дозволяє найкращим чином поєднувати техніку і людей в єдиному виробничому процесі, забезпечує найбільш ефективне використання матеріальних і трудових ресурсів, безперервне підвищення продуктивності праці.

Наукова організація праці - це явище багатогранне, тісно пов'язане з рядом дисциплін, предметом вивчення яких є людина. Основними складовими основами наукової організації праці є соціально-економічні, техніко-технологічні та психофізіологічні групи. Соціально-економічні основи визначають цілі, характер і зміст праці в ринкових умовах господарювання і, як наслідок, особливу принципову сутність та соціально-економічний напрямок заходів з наукової організації праці. Наукова організація праці спирається на основні положення політичної економії та притаманні їй економічні закони, на прикладні науки - менеджмент та маркетинг, економіку, соціологію, педагогіку, конфліктологію та прикладну психологію. Техніко-технологічні основи наукової організації праці складають висновки з досягнень теоретичних і прикладних технічних наук, науково-технічного прогресу в цілому, з сукупності знань та передового досвіду в галузі застосування і вдосконалення знарядь і предметів праці, допоміжних технічних засобів і конкретних новітніх технологій виробництва. Психофізіологічні основи наукової організації праці дають висновки та рекомендації наук, що досліджують вплив процесу праці та умов, в яких цей процес здійснюється, на організм людини, який сприяє збереженню здоров'я, підвищенню життєдіяльності та працездатності людини. До таких наук відносять насамперед фізіологію та психологію праці, біомеханіку, інженерну психологію, ергономіку, виробничу естетику, які вивчають зміни в людському організмі при виконанні трудових дій за певних виробничих умов, та опрацьовують рекомендації із забезпечення нормального функціонування організму.

Отже, наукова організація праці менеджера допомагає керівникам підприємств в організації праці наукових досягнень і передового досвіду. Вона також сприяє підвищенню продуктивності праці, зростанні освітнього і культурного рівня робітників, поліпшенні умов праці і розвитку творчої активності робітників. Наукова організація праці допомагає проводити всебічний облік і контроль за мірою праці, правильний підбір кадрів і ефективно залучення їх до роботи.